

ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗПІЗНАВАННЯ ФОНЕМАТИЧНОЇ ДИСГРАФІЇ В УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І СТУПЕНЯ

**Вчитель-логопед логопедичного
пункту управління освіти і науки
Білоцерківської міської ради
Васильєва І.П.**

«РОЗУМІННЯ ДИСЛЕКСІЇ ТА ДИСТГРАФІЇ»

**Учень повинен дивитись уважно,
слухати уважно звертати увагу на рухи
своїх рук, коли він пише, і своїх вуст,**

моді

можна навчити

тину правильно

тати та писати.

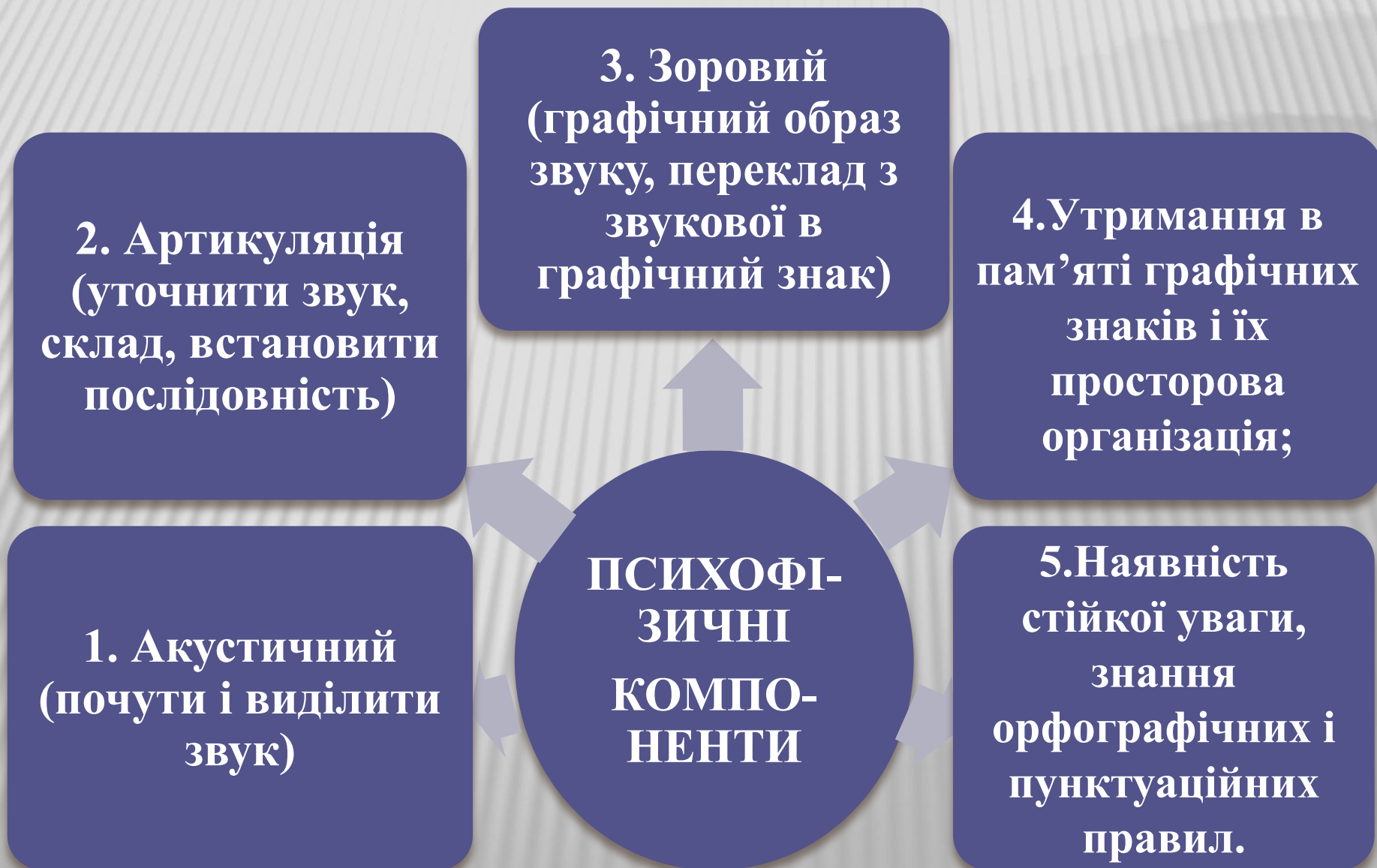
Т.Майлс

ПСИХОФІЗИЧНА ОСНОВА ПИСЬМА

ЦЕ ВЗАЄМОДІЮЧА РОБОТА АНАЛІЗАТОРІВ

КОМПОНЕНТИ ПРОЦЕСУ ПИСЬМА

ДИСГРАФІЯ

це частковий розлад процесу письма, яке виражається специфічними і стійкими помилками, зумовленими несформованістю або порушенням вищих психічних функцій, що забезпечують процес письма.

Мовні симптоми:

Помилки на рівні букв (спотворене написання, заміни, пропуски).

Помилки на рівні слова (спотворення звукобуквеної структури – пропуски, перестановки, персервації).

Помилки на рівні речення (злитне або роздільне написання слів, аграматизми на письмі).

Немовні симптоми:

Неврологічні порушення.

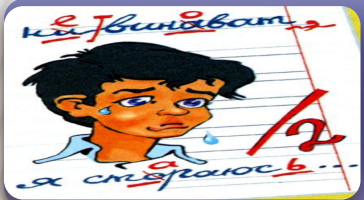
Психічні порушення.

Порушення зорово-просторових орієнтувань.

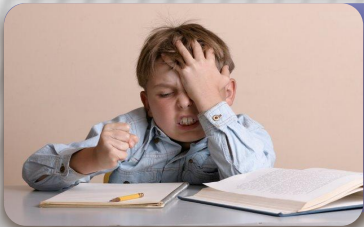
КЛАСИФІКАЦІЯ ДИСГРАФІЙ

Артикуляційно–акустична дисграфія

Фонематична (акустична) дисграфія

Дисграфія аналізу і синтезу

Аграматична дисграфія

Оптична дисграфія

ФОНЕМАТИЧНА ДИСГРАФІЯ

Механізми

```
graph TD; A[Механізми] --> B[Неточність слухової диференціації звуків]; A --> C[Неточність кінестетичного аналізу]; A --> D[Неточність вибору фонему];
```

Неточність
слухової
диференціації
звуків

Неточність
кінестетичного
аналізу

Неточність
вибору
фонему

Змішуються – тверді і м'які, свистячі і шиплячі,
дзвінки і глухі, африкати і їх компоненти, голосні
О – У, Е – И.

ОПЕРАЦІЇ ПРИ РОЗПІЗНАВАННІ ФОНЕМ

**Слуховий аналіз мови, виділення
акустичної ознаки.**

**Переклад акустичного образу в
артикуляційний.**

**Співвідношення акустично-артикуля-
ційного образу звуку з фонемою.
Вибір фонему.**

КОРЕКЦІЯ ФОНЕМАТИЧНОЇ ДИСГРАФІЇ

Уточнення правильної
вимови звука

Розвиток фонематичного слуху

Розвиток фонематичного сприймання

я.

ПОСЛІДОВНІСТЬ РОБОТИ ПЕРШОГО ЕТАПУ

1. Уточнення звуковимови з опорою на зорове, слухове, тактильне сприймання, кінестетичне відчуття;

2. виділення звука на фоні складу;

3. визначення наявності місця звука в слові та відносно інших звуків;

4. Визначення слова з певним звуком у реченні у тексті;

5. підбір предметних малюнків.

ПОСЛІДОВНІСТЬ РОБОТИ ДРУГОГО ЕТАПУ

**Основна мета – попарне
зіставлення звуків і визначення
їх відмінностей за всіма
показниками.**

**Проводиться робота над
диференціацією слухової,
артикуляційної, дотикової та
графічної відмінностей.**

*Корекційна робота з подолання дисграфії
складна, копітка, не завжди відразу
приносить результати. Проте ця
робота вдячна.*

*Автор наукової праці
«Дисграфія: діагностика,
профілактика, корекція».
Парамонова Л.Г.*

Костя.

Звучав на с и и ро и и

и и и и и и и

и.

Костя Куменко

11-1/8

Діти ходили в ліс: дубівкоз
і дубний, і лігнкий в повів-
лігнкий втрь. Повінопадає
Пілки дуб розкнур широке гна
і нискинув свого бранья.

Липовикло іпотв ілімлівіста-
нонну. халадазди рали жамов
іпозадат всіх біланика, зних вродит
малоді дубки.

Закінчує вересень. Лето чутно
півівав прохолодний олівий вітерок
Починає опадати листя. Уж і
на дубових степах малі травки.
Тримає все асирівіше ручниця^{ва}
Тихі задумливі вересневі дні.

Заливала берізка своїм вітцем.
Загорюючись красу горо бна. Стисли-
м ягод милу оно шпигуна.
Кремезний дуб правдо за много
мисточками під промінь сонця.

Олександр

Лисацки, чирк, діди, гота, мит.

z → u

g ↔ m

u - i

n ↔ d

У несі ледать лепаті.

e ↔ u

У парвистий пурунесь храв

o → y

півастий паравес.

z → x

Зторими трушися, бохатохо

u → c

зтиринися.

x → u

c → j

У шопоток, півні, будинок, качнята
разгінка, ліяють, поцут ялоти.

У копива за трінт,
покотився у свіді,
потер бійзняток

у дінній тисяток.

ВИСНОВОК

1. Проблеми писемного мовлення, а саме виявлення, попередження, корекція порушень, є актуальними у сучасній педагогіці, психології і логопедії, про це свідчить наявність великої кількості фонетичних і орфографічних помилок у писемній продукції учнів, що в свою чергу негативно впливає на успішність їх навчання у школі.
2. Навчання писемному мовленню, як правило, відбувається за традиційними методиками і зводиться до формування фонематичних уявлень без урахування їхньої складної психофізіологічної структури та можливих механізмів порушень.
3. Найбільш сприятливим періодом для корекції писемного мовлення є молодший шкільний вік, бо психіка дитини пластична і піддається корекції до 9-11-річного віку.